

ZAVARGÁSOK MAGYARORSZÁGON (1.)

A közbeszéd uralma

Hosszú idő után megindult valamilyen változás a magyar társadalomban. Politikai események eddig is voltak, az emberek többsége azonban jobbra télenül szemlélte a történeteket. Most – úgy tűnik – másról, többről van szó: a változás az emberek lelkében zajlik, és a kimenetele egyelőre kiszámíthatatlan. A médiában ez a változás meghatározott témákra lokalizálódik. Gyurcsány hazugsága, a kettészakadt ország, az utcai zavargások, a rendőrségi túlkapások, 1956 emlékének meggyalázása képezi a közbeszéd tárgyát. Vannak ezeknél fajsúlyosabb kérdések is a magyar társadalomban, ezeket azonban a közbeszéd formái legkevésbé elhallgatják.

A politikai közbeszéd ural mindent. A széles társadalmi rétegek lecsúszása, az átlagéletkor drasztikus csökkenése, a népesség pusztulása, a több millió abortusz, az életminőség romlása, a munka és a tudás háttérbe szorítása szöveg alá söpört kérdés. Minden probléma hatalmi kérdésre egyszerűsödött le. Tízmillió magyar – fele-fele arányban – cibálja jobbra-balra a kötelet. A közbeszéd szerint a hatalom és az ellenzék, a szocialista-liberális tábor és a nemzeti erők között folyik az engesztelhetetlen küzdelem.

KÜLÖNBÖZŐ MEGKÖZELÍTÉSEK

Vannak, akik a zavargások kapcsán forradalomról vizionálnak, az 1956-os eseményekkel állítják párhuzamba a jelen eseményeit. Kétségtelen, hogy az egykori kommunista impérium maradványait 50 év után sem sikerült még maradéktalanul eltakarítani. A kerek évfordulón sokak szerint a hön öhajított szabadság és társadalmi igazság érvényesüléséért vonult utcára a nép. A képi háttér mintha igazol-

ná ezt az elképzelést. A rendőrség pajzos, maszkos sorfala gumibottal, vízágyúval, könnygázbombákkal próbálja jobb belátásra bírni az elégedetlenkedőket. A társadalmi békétlenség okait azonban vélhe-

tően nem a múltban, az 1956 előtti állapotok restaurációs kísérleteiben, illetve a kommunizmus romjainak eltakarításában

fordulón kiborbanó megmozdulásokat az ellenzék politikai machinációjának tartják. Orbán nyakába varrják, aki, úgy mond, utcai megmozdulásokkal, a csőcselék felheccelésével próbálja az alkotmányos rendet megdönteni. A tévé jóvoltából ország-világ látja, hogy a karhatalmi erők ide-oda terelik Budapest utcáin az embereket. Mindenféle felszólítás nélkül több embert kiemelnek a tömegből, kegyetlen módon a földre teperik, és ütlegetik őket. Aztán halljuk az értékelést: a rendőrség a kötelességét teljesítette, megvédte a közrasszistát, helyreállt a rend, kudarcot valott a „fasiszta lázadási kísérlet”.

A MÚLT KÍSÉRTETEI

Így vélekednek azok, akik hatalmi helyzetüknél fogva azonosnak tartják magukat a köztársasággal. Akik azt hiszik, hogy az emberek elfelejtették a múltjukat. Megbocsátották nekik, hogy fél életüket a kommunista eszmék megvalósításának szentelték az imperializmus ellen harcolva, majd hirtelen koponyáikat fordítva a demokrácia bajnokaivá és a tökélegyhűsebb szállásainálók és kiszolgálóivá váltak. Az emberek azonban nem felejtették el sérelmeiket, s egyáltalán nincsenek ezzel a helyzettel megelégedve. Igazságérzetük tiltakozik az ellen, hogy a diktatúra kiszolgálói és fenntartói legyenek

A társadalmi békétlenség okait vélhetően nem a múltban, az 1956 előtti állapotok restaurációs kísérleteiben, illetve a kommunizmus romjainak eltakarításában kell keresni, hanem a mai világhelyzetekben.

Politikusok alkonya

A kormányfő a népszerűségi lista tizenhetedik helyén

Egyre népszerűtlenebbek a politikusok. A Szonda Ipsos a Népszabadságban közzétett legfrissebb adatai szerint a politikusok felének sohasem volt ilyen rossz a megítélése. A népszerűségi listát továbbra is Sólyom László köztársasági elnök vezeti. Egyedül az államfő rokonszenvpontszáma haladja meg a középértéket. Az államfőt Szili Katalin házelnök és Göncz Kinga külügyminiszter követi. Az ötödik helyen Orbán Viktor, a Fidesz elnöke áll, utána Kunce Gábor, az SZDSZ elnöke következik. Az ellenzéki frakcióvezetők javítottak szeptemberhez képest. A fideszes Navracsics Tibor 2, az MDF-es Herényi Károly 1 százalékponttal jobban áll szeptemberi eredményéhez képest. Nagyon esett viszont Lamperth Mónikának, az önkormányzatokért felelős miniszternek, Lendvai Ildikónak, a szocialisták frakcióvezetőjének és Petrétei József igazságügy-miniszternek a népszerűsége. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a lista 17. helyén áll.

REFORMÁTUSOK

kell keresni, hanem a mai világhelyzetekben. Nem mintha a múlt tisztázatlan öröksége nem nyomná rá bélyegét a mai közállapotokra, a releváns problémák forrását azonban inkább azokban a körülményekben kell keresni, ahogyan totális diktatúrák összeomlása után az államkapitalizmus rászabadult a kifosztott, társadalmilag meggyomorított országokra.

A hatalom és holdudvara természetesen mondként látta a dolgokat. Sikeresnek mondják a kollektív szocializmusból az individualista kapitalizmusba vezető utat („Dübörög a gazdaság!”). Az 50. év-

a demokrácia nyertesei. Minél nagyobb a szegénység, annál kevésbé nyugszanak bele. Annál kevésbé, mivel az újdonsült demokráziák irányítása alatt Magyarország az államközi gazdasági, pénzügyi és politikai alkuk vesztese lett.

Ma minden magyar állampolgárnak – újszülött csecsemőnek is – 3 millió forint adósság állt kell nyögnie, miközben a hatalmi elit büszkén hirdeti, hogy vagyona naponta 60–70 millió forintos jövedelemmel gyarapszik.

■ Dr. HÓDI Sándor
(Befejező rész a holnapi számunkban)

Távolságra szólítják fel Gyurcsányt

ZAVARGÁSOK MAGYARORSZÁGON (2.)

A valódi kérdések

A magyar média folyamatosan azt sugallja, hogy a társadalmi fortyogásban két hatalomra törekvő ember játssza a kulcsszerepet, s az ő nemtelen küzdelemmé fajult politikai huzavonájuk képezi a problémák gyökerét. A konfliktusok háttere azonban ennél sokkal mélyebb: a megmozdulások alapvetően szociális és társadalomlélektani eredetűek.

A releváns problémák szempontjából üzedrangú kérdés, hogy melyik párt, melyik pártvezér kerül hatalomra. A látszat ellenére nem a hazug miniszterelnökről, a megemlékezés ünnepontóiról, a rendőrség túlkapasáiról, mártírjaink becsmérlőiről stb. van itt szó. A releváns kérdés az, hogy fenntartható-e az a „politikai-történelmi kompromisszum”, amely a rendszerváltás idején létrejött néhány bennfentes pártember zárt körű palaverén, vagy új társadalmi egyezséget kell kötni. Olyan egyezséget, amelyben a politikai pártokon kívül a társadalom széles rétegei is képviselve lesznek, amelyben az idegen érdekeket kiszolgálók mellett partnerként jelen lesz a nemzet is a maga érdekeivel.

PÉNZURÁLOM

Magyarországon a legnagyobb gondot az adósságokkal való állandó küzdelem jelenti, amit szintén nem a pártcsatározások, hanem a pénzuralom felől kellene megközelíteni. A közbeszéd mindenütt és állandóan a politikáról, a választásokról szól, arról hallgat, hogy a megválasztott, önmagát belterjesen és titkosan újratermelő politikai garnitúrán – akár jobb oldali, akár baloldali – ugyanaz a pénztulajdonos kör uralkodik.

Vajon sikerül-e megállítani a magyar társadalom további elszegényedését? Sikerül-e a nép kontójára felvett, gyakorlatilag elherdált, a tűzhöz közelállóak által lenyúlt, idegenek kezére játszott hitelállományt csökkenteni, a rablóprivatizációt felülvizsgálni, a szükséges érvénytelenítéseket elvégezni, a tetteseket felelősségre vonni? Sikerül-e felszámolni, keretek közé szorítani a gazdasági pártmaffiát? Sikerül-e a diktatúra egykori kiszolgálóit és irányítóit elültetni a politikai közéletből? Sikerül-e a médiát, rendfenntartó szerveket, igazságszolgáltatást, honvédelmet, oktatást, közigazgatást, va-

lamint a kulturális és tudományos vezetőket az alkalmatlan emberektől megűstítani és a nemzet szolgálatába állítani? Félő, hogy az országos lelkigyakorlat

Melyik szónoknak lehet hinni?

és közös fohász ehhez kevés. Valószínűleg a kormányellenes demonstrációk, a felpályás útlezárások, a különböző fórumok, egyesületek, pártok, ágazatok által szervezett kormánypolitika elleni tiltakozások sem bizonyulnak elégségesnek. A helyzet azonban nem reménytelen, hiszen egyre többen vannak, akik a katasztrofára felé sodródó ország ügye mellé állnak. Ez némi bizakodásra ad okot, hiszen – ahogyan Hegedűs Zsuzsa szociológus a HírTV vendégeként mondta – „soha semmilyen jog, szabadságjog, emberi jog, önmeghatározási jog, kisebbségi jog nem kezdődött másképp, mint hogy egy kisebbség az utcán elkezdett

érte harcolni. A demokráciában egyetlen lépés sem jött másképp, minthogy az utcáról egy kisebbség felvállalta azt, hogy problémát csinál belőle, megszervezi magát, és vállalja akár azt is, hogy belelőnek.”

ÉBREDŐ MAGYARORSZÁG

Ilyen értelemben – 16 évi szendergés után – mintha ébredne Magyarország. Természetesen sokféle megítélése van ennek az ébredésnek. Vannak, akik kül-

teleki zavargással próbálják degradálni a történeteket. Vannak, akik hősi forradalmároknak tartják magukat. A történelem furcsa fintorai révén már sok mindent megéltünk, hiba lenne elsírtett ítéletekkel a dolgok elébe vágni. Egy azonban bizonyos: a demonstrációk jelzik, hogy a demokrátiikus akaratképződés folyamatában súlyos fennakadások vannak. Nincsenek megfelelő eszközök a társadalom különböző érdekeinek a megjelenítésére és érvényesítésére. Az emberek ideig-óráig meg lehet félemlíteni, erőszakos eszközökkel kordában lehet a népet tartani. A mélyülő szegénységgel növekvő társadalmi feszültséget azonban előbb-utóbb fel kell oldani, különben megeshet, hogy a zavargások csakugyan egy for-

radalom, vagy polgárháború árnyékát vetik előre.

■ Dr. HÓDI Sándor

GERGÉNYI

Jobb a nyugdíj

MTI-hír szerint Gergényi Péter, Budapest rendőrfőkapitánya benyújtotta nyugdíjazási kérelmét Bene László országos rendőrfőkapitánynak. Gergényi 60 éves, 42 éve szolgált a rendőrségnél. A főkapitány az elmúlt időszakban szakmai és politikai támadás érte a rendbontókkal szembeni rendőri intézkedések miatt.